

κοινής τῆς λοιπῆς ἀνθρωπότητος ένα
θυμίδα, τὸ δύψηλὸν τέλος τοῦ Σωτῆρος
πρόσωπον ἐπειπεν ἀπὸ τοῦ θέλου τοῦ
'Αγ. Πέτρου, ἢ ἀπὸ τῶν ρωμαϊκῶν κρυ-
πτῶν νὰ κινήσῃ τὰ χείλη του εἰς τὴν πρὸ^{την}
πολλοῦ παραμεληθεῖσαν προσευχὴν, τὴν
καρδίαν του εἰς μόρφωσιν ἡπιωτέρων
αἰσθημάτων καὶ τὸν φραντασίαν του εἰς
τὴν ἔμπνευσιν ἑκείνην, δι' ἦς ή νέα ποίη-
σις ἀνέτειλεν ἐν τῷ κόσμῳ, τούτε-
στιν εἰς τὴν ἔξεικόνιτιν καὶ ἔξειμνησιν
τῶν θρησκευτικῶν μυστηρίων. Ἐν Ρώμῃ
λοιπὸν καὶ ὑπὸ τὸ κράτος τοιούτων ἐντο-
πώσεων, κατήρεστο ὡδῆς πρὸς τὸν Σω-
τῆρα, ἢν ἀκολούθως, κατατρυχόμενος ὑ-
πὸ τῆς νεσηρᾶς αὐτοῦ καὶ κακοδόξου
φιλοσοφίας, δὲν ἐπειράτωσεν.

Μ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

(Μέτα τὸ τέλος)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΙ ΖΩΗ

(Συνέχ. ὅρε φθο. προηγ.)

IX.

‘Ως ἀνωτέρω σοι εἶπον, μετὰ θαυμα-
σμοῦ μου εὗρον ἐν Κωνσταντινούπολει
φίλον τινὰ συμμαθητήν μου· ἔτι δὲ
μᾶλλον ἔθαυμαστα ἀνευρὼν ἀντὶ τοῦ
σφριγῶντος καὶ ἐνθουσιῶντος νέου, τὸν
δόποιον ἐγνώριζον, καὶ πρὸς τὸν δόποιον
τὰ πάντα πρότερον ἐφάκινοντο γελόεντα
καὶ λεῖα, κατηρῆ καλόγηρον, τα-
κεινὸν καὶ γαληνιαῖον τὰν ὄψιν, δι-
ορῶντα νῦν καὶ ἔξετάζοντα πάντα τὰ
τοῦ κόσμου φιλοσοφικῶς καὶ ἡρέμως.
‘Ο φίλος μου οὗτος ὑπῆρχε συσπουδα-
στής μου ἐν Ἀθήναις, καὶ ἀπεκαλεῖτο
'Αλέξανδρος Κωνσταντινίδης, περιβλη-
θεὶς δὲ τὸ μοναχικὸν σχῆμα μετεμορ-
φώθη εἰς πατέρα Ἀντώνιον. ‘Η ἀλλοί-
ωσις αὕτη τοῦ φίλου μου ἐπήνεγκεν
ἐν ἐμοὶ βαθεῖαν ἐντύπωσιν, τὸ δὲ πα-

ράϊειγμα τοῦτο σπουδάσιας ἐπενήργη-
σεν ἐπὶ τῶν μετέπειτα ἰδεῶν καὶ ἀπο-
φάσεών μου. ‘Ο Ἀλέξανδρος, ἢ, ἢν θέ-
λῃς, ὁ πατὴρ Ἀντώνιος ὑπῆρχεν ἐν τῇ
μονήσιι καὶ τῇ ἀπελπισίᾳ, ἐν ἦν τότε
οἰτελούν, ἢ ἄγκυρα, οὔτως εἰπεῖν, τῇ;
σωτηρίας μου—ὑπῆρχεν ἀγαπῶν ἀδελ-
φὸς ταλέον ἢ πιστὸς φίλος, ἐν Κων-
σταντινούπολει δὲ διηγόδεις καὶ σύντρο-
φος, πατὴρ καὶ σύμβουλος, ἔγκριδίως
χειρογράφας μετέ, τῇ δυστυχίᾳ μου
κτητημένου δὲ τούτου κατόπιν ἐπ’ ἐ-
μοῦ μεγίστην ἐπιρροὴν. ευσεβῶς ἡκρο-
ώμαν τῶν συμβουλῶν του, ἢ ογγύστως,
ἡκολούθουν τὰς παραινέσεις του, ἐπὶ
τοσοῦτον δὲ αὖται ἥλιοισισκην τὰς σκέ-
ψεις μου, ὡστε ριζικῶς μετέβαλον πά-
σας τὰς τὸ μέλλοντα ζωὶς μου ἀ-
φορώσας ἀποφάσεις μου. Ἐπειδὴ λοι-
πὸν οὗτος σπουδάσιαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ
ταύτη κατέχει θέσιν, δρειλῶ νὰ σοι
παραστήσω ἐποδός τις ἦτο καὶ τίνες
οἱ λόγοι, οἱ εἰς καλόγηρον αὐτὸν μετα-
μορφώσαντες. Ταῦτα δὲ, παραλείπων οὐς
λεπτομερῆ καθέκαστα, θέλω ἐπιχειρή-
σαι νὰ σοι ἔξηγήσω περισσεικῶς καὶ ἐν
δλίγοις. ‘Ο Ἀλέξανδρος ἦτο τῆς αὐ-
τῆς σχέδιον μετ’ ἐμοῦ ἥλικίας καὶ τοῦ
αὐτοῦ ἀναστήματος, ὡς ἐπίσης καστα-
νόχρους εἶχεν, ὡς τοὺς ἴδικούς μου, τοὺς
δρθαλμούς. Τὸ σύνολον τῆς φυσιογνω-
μίας του ἔφερε τὸν τύπον τοῦ καλοῦ ἀγ-
θώπου, τὴν ἀνέκραστον ἑκείνην χάρ-
οριν τῆς μορφῆς, ἢ δόποιά, ἀν καὶ δὲν
δύναται νὰ ὑποστῇ τὴν ἀνάλυσιν τῆς τε
χνικῆς, οὔτες εἰπεῖν, ἔξετάσεως, οὐχί ‘ήτ-
τον ἀρέσκει. Εἶχε τέλος τὴν ἀνεξήγητον
έκείνην καλλονήν, τὴν ὑποίαν κοινῶς ὁρί-
ζουμεν δταν περὶ τοῦ ταῦτα κεκτημένου
ἀνθρώπου διμιλῆμεν, διὰ τοῦ γλυκός καὶ
συμπαθητικὸς ἀνθρωπος. Τοιοῦτος λοι-
πὸν ὑπὸ τὴν φυσικὴν ἐποψίην ἦτον δ φίλος
μου· κατὰ δὲ τὴν ἥλικήν; ‘Ανευ, φίλε
μου, ὑπερθ λῆς τὸ ἀνθρωπίνως τέλειον.
‘Ηγάπα τὴν πατρίδα, ἐσέσθετο τὴν οἰ-
κογένειαν, τὴν δὲ φιλίαν ἀνψου μέχρι
λατρείας. ‘Εγθους, γεγγαῖος, μεγάθυμος,

πλὴν ταλαιπωρος, δύσμοιρος, ἀτυχῆς καὶ οὗτος. Ἀλλὰ διατί νὰ ταλαιπωρῶνται καὶ νὰ ἔναι σχεδὸν πάντοτε οἱ ἐνάρεστοι καὶ οἱ σχετικῶς τελειότεροι τῶν ἀνθρώπων δυστυχεῖς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ; Μήπως καὶ ἡ γῆ αὐτὴ εἶναι ἐξορία, ἐν ᾧ δρεῖ λόμεν ν' ἀποτίσωμεν ποινὴν προγενεστέρων ἀμφιτημάτων; ἢ μήπως οὗτοι ὡς ἀποτελοῦντες τὴν μεγίστην τῶν μειοψηφῶν πρέπει πρεξέπλειψιν τῆς ἀνωμυτλίας ταύτης νὰ ἐκλείψωσιν ἐκ τοῦ κόσμου ή νὰ τιμωρῶνται ὑφιστάμενοι τὸ θεσανιστήριον τῆς ὑπάρξεως; 'Οπως ποτ' ἂν ἦ, τὸ θεῖαιον, τὸ ἀναμφιθολον, τὸ ἀδικιλονείκητον εἴναι διτι υπέτοι, διτὲ μὲν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων θασανιζόμενοι διτὲ δὲ ὑπὸ τοῦ πεπρωμένου τηραννούμενοι, ἀφικνοῦνται εἰς τὸ τέρμα τῆς ζωῆς των περιδεετῶν, ἀποτεθαρρημένοι, τὴν ἀνθρωπότητα καταρώμενοι καὶ πρὸς τὴν αἰώνιοτηταν δισπιστούντες. 'Ο δὲ περὶ αὐτῶν ἐκφερόμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ὑστατος καὶ ἐπικήδειος λόγος, εἴναι ἡ σκληρὰ καὶ περιφρονητικὴ ἐπίκλησις βλάχων ἢ παραφρόνων.

'Ἐν 'Αθήναις κατὰ πρῶτον ἐγνωρίσθην μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου συνάψκας στενὴν μετ' αὐτοῦ σχέσιν. 'Η σχέσις αὕτη θεῖαιος δὲν ἥδυνατο νὰ κληθῇ τότε φιλία, διότι ἡ φιλία μετὰ τοῦ χρόνου γεννᾶται, παγιουμένη ὑπὸ τῶν δοκιμασιῶν καὶ ἐμπεδουμένη ὑπὸ τῶν περιστάσεων. 'Η σχέσις αὕτη ἦτο ἡ εὐχερὴς γνωριμία, ἥτις γεννᾶται μεταξὺ δύμηλικων καὶ συσπουδαστῶν, ἐν τῇ πρώτῃ ἐκείνῃ ἡλικίᾳ, καθ' ἣν τὰ πάντα μειδιῶσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον. 'Αγνωστος ὅμως προαισθητις, ἀμοιβαία συμπάθεια μᾶς κατέστησαν ἔκτοτε φίλους, ὡς νὰ προεβλέπομεν, ὡς νὰ προησθανόμεθα τῶν ἡμετέρων περιπετειῶν τὴν ταύτητα. Μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν Καυκαντινουπόλει συνεδέθην δι' εἰλικρινοῦς καὶ ἀδελφικῆς φιλίας, δμοιοπαθοῦντες δὲ καὶ συμπάσχοντες, ἀμοιβαίας παρηγορούμεθα συνθρηνοῦντες καὶ

διμυρόμενοι ἐπὶ τῇ δμοίᾳ ἡμῶν ἕσυγχρονοι καὶ συμφορά.

'Ο δυστυχῆς Ἀλέξανδρος ὑπῆρξε καὶ οὗτος ἀτυχῆς ἐραστῆς, ἡγάπησε παρθένον χαριτόβρυτον, ἐξητήσατο τὴν ἐαυτῆς χεῖρα παρὰ τῶν γονέων της, οὗτοι δ' εὔμενῶς τὴν πρότασίν του ἀπεδέξαντο. Τὸ συνοικέσιον τοῦ ἀστεργον καὶ ἐπεδοκίμαζον καὶ οἰκογένειαν ἀμφιτέρων, οὓδεις δὲ παρεμβάλλομένου προσκόμματος, καὶ οὐδενὸς ἐν τῷ ἔκατων δρίζοντι προσθίνοντος νέφους, ἐν χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει ἐτελέσθησαν οἱ ἀρχεῖοις, προσδιορισθείσης συνάμα καὶ τῆς ἡμέρας τῶν γάμων. Καθ' ὅλον αὐτὸν τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν ἀρχαριώνων καὶ τοῦ γάμου, δ' Ἀλέξανδρος ὑπῆρξεν διεύτυχεστατος τῶν ἀνθρώπων, διότι ἐμμανῶς ἐρώμενος τῆς 'Ελένης του διποτῆς θερμῶς ἀντηγαπάτο. 'Η Ἐλένη του ἐκοσμεῖτο οὐ μόνον ὑπὸ πολλῶν φυσικῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πλείστων ἐπικτήτων προτερημάτων' ἔχαιρε λοιπὸν οὗτος καὶ ἡγάλλετο μὴ ἀμφιβάλλων πιστῶς οὔτε περὶ ἔαυτοῦ, οὔτε περὶ τοῦ κόσμου, οὔτε περὶ τῆς ἀταράχου εὐδαιμονίας ἢ προσεδόκα προσέβλεπε τὸ μέλλον μειδιῶν καὶ ρόδινον, ἐν μόνῃ τῇ 'Ελένη του ἐναποθεῖσι πᾶσάν του χαρὰν, πᾶσάν του ἐπίδα. Καὶ δύναται νὰ ὑπάρξῃ, φίλεμου, ὑπερτέρα εὐτυχία ἐκείνης, ἢν αἰσθάνονται δύο καρδίαι σφοδρῶς καὶ παραφρόως ἀνταγωνίσουνται; 'Ο Ἀλέξανδρος λοιπὸν ἦτο εὐτυχῆς καθ' ὅλην τὴν ἔννοιαν τῆς λέξεως—ἦτο εὐτυχῆς μὴ διδαχεῖται εἰς εἰσέτι, δ τάλας, διτι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἡ εὐτυχία· ἔλλο τι δὲν εἴναι ἢ κενὴ καὶ ἀσήμαντος λέξις. Πλὴν τὸν ἀνέκελον τοῦτον δρίζοντα αἴφνης ζοφερὸν νέφος ἐσκίασε, τρικυμιώδης θορρᾶς ἀνεστάτωσε. Τεσσαράκοντα ἡμέρας πρότης τελέσεως τῶν γάμων ἔθερως φυλλορροοῦν καὶ μαραιγόμενον τὸ ρόδον του. 'Η Ἐλένη του ἐκείτο νεκοὰ καὶ ἀφανος ἐνώπιον του. Κεραυνοβόλος ἀσθένεια ἄνευ λόγου, ἄνευ αἰ-

τίας ἐπελθοῦσα σκληρῶς καὶ αἰσιοδίως ἀφήρησεν αὐτὴν ἐκ τῶν ἀγκαλῶν του.
 Ἐπὶ τῷ ἀπροσδοκήτῳ καὶ φοβερῷ ἔκεινῷ χερουνῷ ὁ Ἀλέξανδρος ἔξαλλος κατέστη; καὶ ἀλλοφρονῶν κατηράσθη καὶ οὐραῖον καὶ γῆν, ὃν μόνον ἐνδομύχως ἐπιθυμήσας, ὃν μόνον διακαῶς ποθήσας, ν' ἀπολαύσῃ καὶ ἔκεινος, εἰ δυνατὸν, τῆς ἀτελευτήτου νυκτὸς τὴν αἰωνίαν ἀντιπαστιν.
 Ἐπὶ ήμέρᾳ διοκλήρους ἔμεινεν ἄνακτος, ή γλώσσα του ἡτο παράλυτος, δι νοῦς του ἐπλανάτο. Οἱ οἰκιαὶ ἐπέβλεπον τὰς πρᾶξεις του ἐκλαβόντες. αὐτὸν δὲ παράφρονα καὶ φοβηθέντες μ. πως ἐν τῇ παραφροσύνῃ του ταύτη ἐπιχειρήσῃ τι κατὰ τῆς ἰδίας χύτου ὑπάρξεων· ὡς δὲ δὲ ίδος πολλάκις μ' ἔθεταις πάσεν, ἀν καὶ ἐντελῶς φρενήρης τότε δεν ἡτο, μικρός τις θαυμὸς μόνον τῷ ὑπελε πετο ὅπως παραφρονήσῃ, καθόσον πάντα τὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ βίου του συμβεβηκότα ὀλως σκοτεινὰ καὶ συγκεχυμένα ἐνεθυμεῖτο.
 Ὁτε δὲ ἀνεκύψεν ἐκ τοῦ φοβεροῦ ἔκεινου ληθάργου, τότε μόνον ἡδυνήθη νὰ καταμετρήσῃ τὸ μέγεθος τῆς συμφορῆς του.
 Ἐζήτησε γύρωθέν του ἵνα ἀνεύρῃ τὴν ἀγαπητὸν του, πλὴν ἄγονος ὑπῆρξεν ἡ διερεύνησίς του· ἔκραξε γιερῶς καὶ ἐπανειλημμένως ζητῶν τὴν 'Ελένην του, πλὴν αὕτη ἄπονος καὶ νεκρὰ οὐδὲν ἀπεκρίνετο. Τὸ ἄγονον τῶν ἐξετάσεων του, ἡ ἀπάντησις τῆς σιωπῆς εἰς τὰς χραυγάς του ἔτι μᾶλλον τὸν ἔθυτιζον εἰς τὴν ὀπεριθρίστον καὶ ἄφατον ἔκεινην ἀπελπισίαν, τιν καὶ αλαμένουσαν τοὺς ὑπὸ τοῦ θανάτου σκληρῶν καὶ αἰφνιδίως ἀπορφανιζομένους. Τότε ἀναπολήσας πάσχεν τοῦ παρελθόντος τὴν λαμπηδόνα καὶ συμπαραβάλλων αὐτὴν πρὸς τὸν ζόφον τοῦ ἐνεστῶτος καὶ πρὸς τὴν ὁμίχλην τοῦ μέλλοντος, ἔκλιξε καὶ ὡδύρετο· θεωρῶν δὲ τὴν ὑπάρξιν ἀνευτῆς 'Ελένης του ἀδύνατον ἐπόθησε ν' ἀποθάνη, διότι ἐν τῷ θανάτῳ ἔκεινως διέβλεπε τὴν μόνην αὐτοῦ σωτηρίαν, τὴν μόνην αὐτοῦ ἐλπίδα. Πλὴν ἀν καὶ ἀ-

πηγθάνετο, ἂν καὶ ἔδειλυσετο τὴν ημέραν, ἐδίσταζεν, ἐφοβεῖτο ν' ἀποθάνῃ δεν ἐφοβεῖτο τὴν πρᾶξιν ἐν ἐστι, διότι, ὡς σοὶ εἶπον, ἡτο γενναῖος· ἐφοβεῖτο καὶ ἐδίσταζε μήπως ἀντὶ να ἐνοθῇ μετὰ τῆς 'Ελένης του, διὰ παντὸς τὴν ἀπολέση. Οὗτος ἐφρόνει δι τοι οὐδὲν εὔκολωτερον ἢ ν' ἀφαιρέσῃ τις αὐτὸς τὴν ἐστι τὴν ὑπάρξιν ἀλλ' δι τοι ἡ πρᾶξι αὕτη οὐσα ἔκτος τοῦ νόμου τῆς φύσεως, ἡτο φανερὰ ἀνταρσία κατὰ τὴν ὑπὸ τῆς Θείας Προνοίας ἐπιταττομένην, ἡτο ἐσχάτη τῆς καρδίας δειλία, πράτολμος κατὰ τοῦ Πλάστου διαιμάτυροι. 'Αμφιταλαυτευδρένος λοιπὸν ἐνεδοίαζεν ἐξελήθων δὲ τῆς διαιμάχης ταύτης τῶν ἴδεων του νικητὴς, δριστήρις ἀπεφάσισε νὰ ζήσῃ, εἰθαρεσῶς γ' ἀντιμετωπίσῃ τὴν συμφορὰν, γενναῖος νὰ ποστῇ τὴν περίπικρον ὑπάρξιν. Απεφάσισε λοιπὸν νὰ ζήσῃ καὶ νὰ μη ζήσῃ περιβληθεὶς τὸ μοναχικὸν σχῆμα. "Οτε δὲ ἐπέρανε τὴν ἀφήγησιν τῆς θυμεράς ταύτης ἴστορίας του, μοὶ προσέθηκε.—Πίστευσον, Γεώργιε, δι τοι δὲν μετενόηταδὲ τὴν ἀπόρασίν μου τον την, διότι, φίλε μου, ή θησηλα είναι ἡ ἀπόλυτος θυμὴ, ἐν τοῖς κόλποις τῆς διοίας μόνον δύναται ν' ἀνεύρῃ δ το θλιμμένος παρηγορίαν, δ πάσχων ἐλπίδα. Οὗτο καὶ ἐγὼ, ἀν καὶ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ οὐδὲν πλέον ἐλπίζω καὶ οὐδὲν προσδοκῶ, τὸν Πλάστην ἐπικαλούμενος καὶ ἰκετεύων αὐτὸν ἵνα θραχύνων τὴν ζωὴν μου ἐπιταχύνῃ τὴν μετά τῆς 'Ελένης μου ἔνωσιν, τὴν πραγματοποίησιν τῆς τελευταίας ταύτης ἐλπίδος καὶ προσδοκίας μου, παρηγοροῦμαι καὶ ὑπερέμνω.

Τοιοῦτος λοιπὸν ἡτο δ' Ἀλέξανδρος καὶ ταῦτα τὰ αἴτια τὰ μεταμορφώσαν αὐτὸν εἰς πατέρα Αντώνιον. 'Ως δι σοὶ εἶπον, θαθεῖαν ἐντύπωσιν προύξενεν ἐν ἐμοὶ δὲ ἀλλοίωσις αὕτη τοῦ Ἀλέξανδρου, τὸ δὲ παράδειγμά του ἔμελλεν νὰ ἐνεργήσῃ σπουδαίως ἐπὶ τῶν κατόπιν ἀποφάσεών μου. Μετὰ τὸ πέρας

τῆς μιλίας του τῷ ἔξεμυστηρεύθην καὶ ἐγώ, ὡς εἰκός, πάντα τὰ κατ' ἐμὲ καὶ πάντα τὰ καθέπαστα τοῦ μετὰ τῆς Ζωῆς ἕρωτός μου. Σοὶ εἶπον πολλάκις δὲ παιδιόθεν τὸν Ἀλέξανδρον ἐγνώρισα ἂλλ' ἥδη ἡ ταῦτά της σχεδὸν τῶν συν-
φρονῶν μας ἔμελλε νὰ γεννήσῃ μεταξὺ^{τού} ήμῶν φίλτρον εἰλικρινός καὶ ἀδελφικὸν καὶ νὰ μᾶς συνενώσῃ διὰ τοῦ ἀδιαρρή-
κτου ἐκείνου δεσμοῦ τοῦ ἐν μ.φ. ἀνύτιο-
συσφίγγοντος πάντας τούς δυστυχοῦν-
τας. Ξεκίνος ἀπώλετε τὴν Ἐλένην του τελυκούειν, ἐγὼ δὲ ζούντας αὐτοὺς ἡ
το ἡ μεταξὺ τῶν δύο συμφρόρων μας δὲ
αφορά. Πλὴν τὴν δυστυχίαν μοι ἐνώ
ἱδιμίζον καὶ ἔτι νομίζω ἀνωτέρων δι-
τοι πολλάκις ἐν αὐτῷ τῷ θυνάτῳ δι-
πάρχει ζωὴ, ἐνῷ ν τῇ τότε ζωῇ μου
ὑπῆρχεν δὲ ἀληθῆς θάνατος. Τὴν Ἐλέ-
νην του τῷ τὴν ἀφήρηκεν διάφορος, χ-
πεδίωσεν διως ἴδική του, λεπτήν καὶ
μίλια νὰ αἰσχύνηται νὰ δικοιογήσται ἴδική
του ἀποθηκεῖ, ἐνῷ τὴν Ζωὴν μου
μοὶ τὴν ἀφήσεσσαν ζῶσσαν μοὶ τὴν ἔκλε-
ψην τὰ συμφέροντα καὶ αἱ δεισιδαι-
μονίαι τῶν ἀνθρώπων. Εἰς την Ζωὴν
μου ὡς καὶ ἡ ἔκφρασις τῶν πρός με
αἰσθημάτων της δὲν ἦτο συγκεχωρημέ-
νη, δὲν τῇ ἐπετρέπετο οὔτε καν με-
λλαγχολικὸν μειδίαμα πρός με ν^ο ἀπευθύ-
νη ἢ ἴδική μου λοιπὸν συμφορά ἦτο ἀνω-
τέρα ἀσυγκοίτωσάνωτέρα τῆς ἴδικηςτου.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἀμοιβαίων ἡμῶν
ἐκμυστηρεύσειν αἱ δμιλίαι ἡμῶν περι-
ιτράφησαν πρὶ τὰ ληπτέα μέτρα. 'Ο
Ἀλέξανδρος δὲ τελευταίαν σωτηρίαν
μου, μὲ συνεδρούλευεν ν ἀκολουθήσω καὶ
ἐγώ τὸ παράδειγμά του. 'Επι τούτου δὲ
τοῦ ἀντικειμένου διεξοδικαὶ μεταξὺ ἡ-
μῶν συζητήσεις ἐγένοντο, πλὴν ἄνευ
συμπεράσματος ἀνευάποτελέσματος, δι-
δοτὶ ἐγὼ ἐδίσταζον ἔτι, ἀμφεταλαντευ-
θμην. Εἰς τὸ σ. μείον τοῦτο διέκιντο τὰ
πράγματά μου δὲ τοὺς λαθον τὰς ἀκολού-
θους ἐπιστολάς.

'Η Μαρία πρὸς τὸν Γεώργιον.
Ζάκυνθος 2 Ιουλίου

ΦΙΛΙΑ Λύριε Γεώργιε,

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἀναγόρησίν
σου ἐπανήλθεν δ πατήρ μου ἐκ Νεα-
πόλεως, καὶ μοὶ ἐνεχείρισεν ἐπιστολὴν
το. Ζωῆς, ἐγκλείουσαν τέραν πρὸς σε
ἴεντανομένην. 'Εν τῇ ἐπιστολὴν της ἡ
Ζωὴ μοὶ παρήγγελλεν ἀφοῦ ἀναγνώσω-
τι πρὸς σε γράμμα της νὰ σοι τὸ ἀ-
ποστείλω ἐκτελοῦσα λοιπὸν τὴν ἐντολὴν
τῆς φίλης μου ἐπισυνάπτω ἐν τῇ παρού-
σῃ μου τὴν πρὸς σε ἐπιστολὴν της.

'Ελπίζω, φίλε μου, διτι μεθ' ὅλα ἔκει-
να τὰ δποῖα πολλάκις ἵπομεν ἐν Ζα-
κυνθῷ, ἀντὶ ἔτι ἐντελῶς δὲν περηγορήθης,
ἢ συνεμορφώμης τούλάχιστον, ὡς μοὶ
ὑπέσχετο, πρὸς τὴν τύχην σου σὲ ἴ-
κετεύω δὲ, Γεώργιε, ὅπωδιά τῆς καρτε-
ροψήγιξ σου χρηγήσῃς πρὸς την Ζω-
ὴν τὸ θάρρος ἐκείνον, διὰ τοῦ δποίου μό-
νον θὰ δυνηθῇ καὶ ἐκείνη νὰ ὑπομείνῃ
τὴν συμφορὰν, ἥτις σας ἐπεφυλάττετο.

Σοὶ διακονῶ καὶ τὰ κατ' ἐμὲ, Γεώρ-
γιε, γνωσίζουσα τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ δ-
ποῖον πρὸς ἐμὲ αἰσθάνεσσι. Διὰ τοῦ
ἰδίου ἀτμοπλοίου, τοῦ κομίσκυντος τὸν
πατέρα μου, ἀφίχθη καὶ διέλλων σύζυ-
γός μου, οὐ τὸ δνομα εἶναι 'Ανδρέας
Σαρτορίνης. 'Ο 'Ανδρέας μου εἶναι κε-
κοσμημένος διὰ παντοίων προτερημά-
των, μετὰ τοῦ δποίου ἐλπίζω νὰ ζήσω
βίον ξέμον καὶ εἰρηνικόν. Μετ' δλίγας
ἡμέρας θὰ τελεσθῶσι καὶ οἱ γάμοι μας,
μετ' οὓς ἀμέσως θέλουμεν μεταβήνεις
Νεάπολιν, τὴν πατούδα τοῦ συζύγου
μου. 'Ο 'Ανδρέας μου εἶναι κάλλιστος
ἄνθρωπος, καὶ, ὡς εἰκός, διεκοίνωσε
πρὸς αὐτὸν ὅλα τὰ γεννήσαντα τὴν με-
ταξὺ μας φιλίαν συμβάντα, ὃν δὲ ἐν γνώ-
σει τῆς παρούσης μου καὶ συμμεριζόμε-
νος τὰ αἰσθήματά μου, μὲ παρεκάλεσε
νὰ σοι προσφέρω τοὺςχαιρετισμούς του.

Σοὶ ἔγραψα πάντα ταῦτα ἵνα γινό-
σκης ποῦ νὰ διευθύνῃς τὰς μελλούσας.
πρὸς με ἐπιστολάς σου Περαίνουσα δὲ
τὴν παρούσαν μου, δφείλω καὶ πάλιν,
Γεώργιε, νὰ σοι συστήσω μ.γαλοψήγιαν
καὶ ὑπομονὴν, καὶ σχι μόνον τοῦτο,

ἀλλὰ διὰ τῆς ἀπαντήσεώς σου πρὸς τὴν Ζάκυνθον, εἰ δύνατόν νὰ μεταδώσῃς καὶ πρὸς αὐτὴν τὰ αἰσθήματα ταῦτα, ἵτις—σοὶ τὸ λέγει εἰλικρινῆς καὶ ἀγαπῶσά σε φίλη—ἔχει μεγίστην ἀνάγκην θοηθεῖσας καὶ παρηγορίας, καὶ ἐπὶ τῆς δοποίας οἱ λόγοι οἱ ἴδιοι σου, καὶ ἀποκλειστικῶς οἱ ἴδιοι σου, δύνανται μόνον νὰ ἴσχυσωσι. Γινώσκεις ὅτι ἔχεις δίκαιον, διότι μεγίστη θεοῖς εἶναι ἡ δικαιούχη σου, ἀλλὰ γινώσκω ἐπίτης ὅτι ὑπερτάτη εἶναις ἡ αὐταπάργυντις καὶ γενναιότης σου· ὡς ἐκ τούτου λοιπὸν σῶσαι, Γεώργιε, ἐκ τοῦ δλέθρου τὴν διὰ σὲ μόνον πάλλωσαν, τὴν σὲ μόνον ἀγαπῶσαν Ζωὴν σου. 'Η δύνη σου, σοὶ ἐπαναλαμβάνω, εἶναι μεγίστη, ἀλλὰ καὶ ἐκ ταύτης ἔτι δύνασαι ν' ἀντλήσῃς τὴν μεγίστην τῶν παρηγοριῶν, τὴν ἀνωτάτην τῶν ἰκανοποιήσεων, ὅτι ἂν καὶ σᾶς ἔχωρισαν, ἂν καὶ σοὶ ἀφήρηπταν τὴν Ζωὴν σου, αὕτη δὲν ἐπιτρέψει μίχην στιγμὴν—μάθετο, Γεώργιε, ἂν καὶ τὸ γινώσκεις,—μίχη μόνην στιγμὴν σὲ μόνον ν' ἀγαπᾷς, σὲ μόνον νὰ λαχτρεύῃ.

'Ανυπομόνως περιμένουσα ἐπιστολήν σου, ἀδελφικῶς σὲ ἀσπάζεται ἡ ἄγκαρδίως συμμετριζομένη τὴν θλίψιν σου εἰλικρινῆς σου φίλη

ΜΑΡΙΑ

‘Η Ζωὴ πρὸς τὸν Γεώργιον
Νεάπολις 20 Ιουνίου

Γεώργιέ μου,

Πράττω ἵστως ἀμάρτημα, ἀν οὐχὶ καὶ ἔγκλημα, γράφουσα πρὸς σὲ· γὰρ ἡ νῦν μνηστὴ ἄλλο, ἡ ἐπισημοποιηθεῖσα τῷ ρα πλέιν πρὸς σὲ ζένη, διότι θὰ ἔμαθες διτὶ ἡρχθωνισθην ἥδη ἀλλὰ μοὶ καθίσταται ἀδύνατον νὰ μὴ ἀπαντήσω εἰς τὸ ἀπὸ 34 Ματου γράμμα σου καὶ πρέπει νὰ σοὶ γράψω. 'Ηραβωνίσθην, Γεώργιε, μὴ ἴσχυσάντων οὔτε τῶν δακρύων οὔτε τῶν λόγων μου ἀπέναντι τῆς ἐπιμονῆς τοῦ πατρός μου. 'Ο πατέρος μου, ὃς γυωρίζεις καὶ ὡς σοὶ εἶ πάν, νομίζεις διτὶ πρόττων τοιουτοτρόπως

ἔξασφαλίζει τὴν εὐτυχίαν μου· τὴν εὐτυχίαν μου! φεῦ! πόσον ἀπατάται! 'Αν ἐγνώριζον, ἀν ὑπάπτεσυν ὅτι ὁ πατέρος μου, Γεώργιε, ὑπὸ ἄλλου τινὸς αἰσθήματος ἐμφορεῖται, ὑπὸ χαμερούς τινος ἐλατηρίου κινεῖται, καὶ τὸν ἡγάπαιον θὰ ἡγανάκτουν, καὶ δὲν θὰ τὸν ἡγάπαιον θὰ ἡμάρταν—θεέ μου!—καὶ θὰ τὸν ἐμίσουν. 'Η τύχη λοιπὸν πταίει, καὶ οὐδεὶς ἄλλος, η μάλλον, η πάνθιμα ἐνδεδυμένη ἴδική μου, η πάνθιμα ἐνδεδυμένη ἴδική σου! 'Ηραβωνίσθην... μετ' ἀνθρώπου, τὸν δόποιον, μάθετο, Γεώργιε,—ἄν καὶ τὸ γινώσκης—οὔτε ἀγαπῶ οὔτε δύναμαι ποτὲ ν' ἀγαπήσω, ποτὲ, ναι, ποτέ! 'Ενῷ δὲ τοσαῦτα μαρτύρια ὑπέμεινα, τοσαῦτα θεάσανος ὑφίσταμαι, δὲν εἶναι τάχα σκληρόν, δὲν εἶναι τάχα ἀδίκον νὰ μοὶ λέγης ἐν τῷ γράμματί σου, νὰ διστάζῃς, ἀ μὲρωτάς· «πῶς δὲν ἐρεθισθῆται τὴν ἀρίαν ταξινομηθεῖν τοῦ 'Απριλίου, τούς ὄφους μαί, τὰς ἐλπίδας, τα σχέδια μαί, διτὶ πιλλ ταχέως ἐπεισθηται, διτὶ πολὺ ταχεως ἀπεράπεια τὸν αἰώνιον χωρισμόν μας, διτὶ δὲν εἰσαι δίκαιοις, διατί δὲν ἀναλογίζεσαι τὴν θέσιν μου τὴν ἀδυνατίαν μου; Τί θέλεις λοιπόν νὰ πράξω; Δὲν μὲ λυπεῖσαι, δὲν οἰκτείρεις μίαν ἀδύνατον γυναικαν ἔξι ἀμφοτέρων τῶν μερῶν παταπεομένην; Δὲν ἐννοεῖς διτὶ ἀπὸ σὲ περιέμενον νὰ μοὶ ἐμπνεύσῃς; τούλαχιστον τὸ θαρρος ἐκεῖνο τὸ εἰς τοιαύτην συμφοράν κατεπειγόντως ἀναγκαῖον; Δὲν καταλαμβάνεις, Γεώργιε, διτὶ μία τοιαύτη θυπαρξίας καθίσταται ἀδύνατος, διτὶ μία τοιαύτη Ζωὴ εἶναι ἀνυπέφρος κόλασις; Τί θέλεις λοιπόν, Γεώργιε, νὰ πάρεις, διπλασία σὲ εὐχαριστήσω; τί ἀπειτεῖς; νὴ κάμω δύπλας ἀπαλλαγθῶ τὴν ἀίωνίου μομφῆς; διτὶ ἐνέδωκα ἀμέσως, τῶν φοβερῶν ὑπαιτιγμῶν διτὶ ενδοῦσα ἀμέσως,

δὲν θὰ σ' ἡγάπων; Τί θέλεις, Γεώργιε; Εἰπέ μου, σὲ παρακαλῶ, ἔκφρασόν μου, σ' ἔξορκίζω, τὴν ἐπιθυμίαν σου, ὅπως κατὰ γράμμα ἔκπληρώσω τὴν θέλησίν σου, ὅπως ἀγοργύστως ὑπακούσω εἰς τὴν διαταγήν σου. Μή πως θέλεις τὰ πάντα ν̄ ἀρνηθῶ, τὰ πάντα νὰ ἐγκαταλείψω, καὶ γονεῖς καὶ πατρίδα ὅπως σ' ἀκολουθήσω; Μήπως θέλεις παρήκοος νὰ γίνω, ἔνοχος νὰ κληθῶ; Εἰπέ μου, Γεώργιε, φανέρωσόν μου τί θέλεις ὅπως ἴδῃς κατὰ πάντα ἔκτελουμένην τὴν διαταγήν σου; λέν τὸ γνωρίζεις, ὅτι εἴμαι δούλη σου; ὅτι διὰ σὲ μόνον ὑπάρχω; Ἀλλὰ, Γεώργιε, ἐνῷ τὰ πάντα ὑπὲρ σου εἴμαι ἑτοίμη εἰς ἐν σου νεῦμα νὰ θυσιάσω, μὴ μοῦ εἴπῃς, μὴ ἐπαναχάρης— διότι θλασφημεῖς, διότι ἀμαρτάνεις, Γεώργιε—ὅτι ἀγοργύστως ὑπάρκουστα εἰς τὴν σκληρὰν τοῦ πατρός μου θέλησιν, ὅτι ταχέως ἐκηρύξνησαι τοὺς δρκους μας, ἡρυκθῆν τὸν ἔρωτά μας, ὅτι τέλος δὲν σ' ἀγαπῶ, διότι τότε τὴν πολύπικρον υπαρξίαν δὲν δύναμαι νὰ ὑποστῶ πλέον, διότι τότε οὐδεμία λέξις ὑπάρχει, οὐδεμία δύναμις ἵσχυσει ὅπως μὲ παρηγγήσωσι, καὶ πρέπει ν' ἀποθάνω. Δὲν θλέπεις, δὲν καταλαμβάνεις, Γεώργιε, ὅτι ἐγὼ εἴμαι ἀσυγκρίτως δυστυχεστέρα ἀπὸ σὲ, διότι σὺ τούλαχιστον ἐν τῇ μονώσει καὶ τῇ ἀπελπισίᾳ σου δύνασαι νὰ κλαίῃς ἀκωλύτως καὶ ἀνεξέταστως τὸν ἔρωτά σου, καὶ ἐν τοῖς δακρύοις ἔκεινοις ν' ἀνεύρητης τὴν ἀναγκαίαν παρηγορίαν καὶ ὑπομονὴν, ἐνῷ εἰς ἐμὲ καὶ αὐτὰ τὰ δάκρυα ἀπαγορεύονται, καὶ αὐτὴ ἡ λύπη δὲν ἐπιτρέπεται. Δὲν γνωρίζεις ὅτι ἡ γυνὴ εἴναι δούλη, δεσμευμένη ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ ἀπὸ τοὺς νόμους της, καὶ ἔκεινο τὸ δόπιον πρὸς τὸν ἄνδρα εὐκόλως συγχωρεῖται, ὡς ἐλαφρὰ τῇς νεότητος παρεκτροπή, ἐκλαμβάνεται διὰ τὴν γυναικαν ὡς ἱσχάτη προδοτία, μετακυρροῦται εἰς αἰωνίαν αἰσχύνην;—Είσαι δυστυχής καὶ σὺ, δὲν τὸ ἀρνοῦμαι, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ

δυστυχίᾳ σου δύνασαι ν' ἀντλήσῃς παρηγορίαν τινὰ, διότι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ συμφορᾷ σου, τούλαχιστον ἀνερυθριέστως, δύνασαι τὸν ἔρωτά σου νὰ δύολογήσῃς, ἐνῷ, ἀν καὶ ἐγὼ σφοδρότερον ἦ—ἄν θέλης—δμοίως, ὡς σὺ, σ' ἀγαπῶ, δικτείνονται ἔτι εἰναι ἵγκλημα νὰ τ' δυμολογῶ, ἵσχυρίζονται ὅτι καθίσταται αἰσχύνη νὰ τὸ λέγω! Δὲν εἴναι λοιπὸν ἀληθὲς, Γεώργιε μου, ὅτι εἴμαι δυστυχεστέρα; ”Ωχ! ναι είμαι, Γεώργιε,— πείσθητι, πίστευσόν μου— ἀσυγκρίτως δυστυχεστέρα.

”Αν δὲν ἀπιντησα ἀμέσως εἰς τὴν ἐπιστολήν σου, τοῦτο ἔπραξα ἐλπίζουσα ὅτι θὰ κατώρθουν νὰ μεταπεισθῇ ὁ πατέρας μου· ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀδύνατον! Πάγ μέσον κατέβαλον, πλὴν ἐπὶ ματαίῳ πρὸς τὸν Κύριον Πετρίνην προσεφερόμην μετὰ τῆς μεγαλητέρας ἀδικφοίας καὶ ψυχρότητος, ἀλλὰ δυστυχίας οὗτος οὐδὲν ἥννόσει. Βρειζόμενος ἐπὶ τοῦ μεγάλου πλούτου του, οὔτε καν νὰ ὑποπτεύσῃ ἥδύνατο, ὅτι θὰ ὑπῆρχε νεᾶνις, ητις δὲν θὰ τὸν θήθειν, ητις τὴν ἔκυτον χειρὶς θὰ ἡρυεῖτο. ‘Ως ἔμπορος δὲ πρακτικῶς τὰ πάντα ἔξετάζων, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ γάμῳ οὐδὲν ἄλλο δικιλέπων ἢ ἐπιχείρησίν τινα ἔμπορικήν, ἢ τοῦ έισου ἀναγκαῖον παρεπόμενον, θεωρεῖτε τὸ τῆς ζωῆς ὑπὸ τὴν ἔποψιν μόνον τῆς ὡρελείκης ἢ τῆς ζημιάς, διπράτην ἵκανοποίησιν τῆμερίδι “Κέρδη καὶ ζημία:” τῶν λαταστίχων του ν' ἀναγράψῃ περισσότερα ἐκ τῶν πρώτων καὶ διληγίστας ἐκ τῶν δευτέρων; ‘Ως ἐκ τούτου καὶ ἐντεῦθεν οὐδεμία πλέον ἐλπίς, ὑπῆρχεν, διότι εἰς τὴν ἔζωγραφισμένην ἐν τῷ προσώπῳ μου θλίψιν καὶ εἰς τὴν ψυχρότητα τῆς πρὸς αὐτὸν συμπειφορᾶς μου οὗτος κατὰ δυστυχίαν μου οὐδὲν διέβλεπεν, οὐδὲν ὑπενόσει, ἐρμηνεύων μάλιστα, ὡς παρὰ τῆς μητρὸς κατόπιν ἔμαθον, τὸ συνεσταλμένον τοῦτο τοῦ ὄζους μου, ὡς τρανωτάτην ἀπόδειξιν τῆς περὶ τὰ τοῦ κόσμου ἀπειρίας μου, ὡς ἀψευδῆ πι-

στοποίησιν τῆς ἀθωότητος τῆς; καρδίας μου! Άλλα πόσον ἡγνέοις καὶ οὕτος δύοιά τινα ἥσαν τὰ αἰσθήματα, ἀπερ τὴν συμπεριφορὰν ταύτην μοι ὑπηγόρευσαν!

Σοὶ παραλείπω, Γεώργιε, Θιλίδερά ἄλλα καθέκαστα, μὴ ἐπιθυμοῦσα μπερμέτρως νὰ σὲ λυπήσω. Τοῦτο μόνον σοὶ λέγω ὅτι ἡ τελευταίᾳ ἀπάντησις τοῦ πατρός μου ἦτο ἡ ἔξαπίνης παρ' αὐτοῦ γνωστοποίησις τῆς διὰ τοὺς ἀρραβώνας ὄρισθείσης ἡμέρας.

Ταῦτα εἰσὶ τὰ διατρέζαντα ἐν ὅλῃ αὐτῶν τῇ γυμνότητι καὶ ἀληθείᾳ. Τὰ πάντα σοὶ ἔξεθηκα, Γεώργιε, ὅλα σοὶ τὰ εἶπον. Ἀν ἡμάρτησα, δὲν ἡξεύρω· ἐν μόνον γινώσκω ὅτι εἴμαι δυστυχε στάτη. Ἀν σοὶ ἔπειτα, συγχώρησόν μοι, Γεώργιε, καὶ πρόσταξον τί θέλεις νὰ πράξω ὅπως τὸ λάθος μου ἐπανορθώσω· ὁδήγησον δὲ καὶ βοήθησον τὴν διὰ σὲ μόνον στενάζουσαν ταλαιπωρούν Ζωήν σου.

Σοὶ γράφω ίνα μάθω, Γεώργιε, τὴν θέλησίν σου, τώρα ὅτε ἐλευθέρος ἔτι διατελῶ, ἢ μᾶλλον σοὶ γράψω ίνα ἀκούσω τὴν συμβουλήν σου, ίνα ἀκούσω τί διανοεῖσαι, τί ἀποφασίζεις περὶ τῆς μελλούσης ἡμῶν τύχης νὰ πράξω· Γεώργιε, ἀναλογίσθητι τὸ ἐπίσημον τῆς στιγμῆς ταύτης τοῦ Είου μας, συλλογίσθητι, σ' ἔξορκίω, ὅτι περὶ τῶν ὅλων πρόκειται, καὶ ἀν μ' ἀγαπᾶς, ως δὲν δύναμαι ν' ἀμφιβάλλω, ἀνεπιφυλάκτως καὶ εἰλικρινῶς δρείλεις νὰ μοι διμιλήσης. Ὁποιαδήποτε καὶ ἀν ἦ ἡ θέλησίς σου, ἀνεξετίστως θέλω τὴν σεβασθῆ, ἀγοργύστως θέλω σὲ ὑπακούσει· ἄλλα πρὸς Θεοῦ, Γεώργιε, μὴ σπεύσῃς, μὴ θιασθῆς εἰς τὰς ἀποράσεις σου, διότι ἀν ἀνακαλύψω ὅτι σὺ εἰσέτης ἀμφιβάλλεις περὶ τῆς ἀγάπης μου, ἀν ἐννοήσω ὅτι σὺ πρὸς χάριν μου θυσιάζεσαι, ἀν ὑποπτεύσω ὅτι θὰ σοὶ ἥγαιναι ἀδύνατον νὰ ὑποφέρῃς τὸν αἰώνιον χωρισμόν μας, ὅτε κατόπιν ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ σου δυ-

νατὸν — παραφρονῶ, Θεέ μου! — νὰ ἐπιχειρήσῃς τι κατὰ τῆς ἰδίας ὑπάρξεως σου, τότε, Γεώργιε, προτιμάτερος δ τάφος, προτιμάτερον ν' ἀποθάνω σήμερον, διότι ἀποθνήσκω εὐχαριστημένη. Σκέφθητι λο πόν, Γεώργιε, ἡρέμως· σκέφθητι πρὶν ἢ ἀπορράσῃς καὶ γράψου τί θέλεις νὰ πράξω.

Πειμένω τὴν ἀπάντησίν σου καὶ σὲ ἀσπάζομαι, Γεώργιε. — Εἶναι ἀγνὸν τὸ φίλημά μου καὶ δ θεὸς τὸ ἐπιτρέπει — σὲ ἀσπάζομαι λοιπὸν χιλιάκις, σὲ ἀσπάζομαι.

‘Η ἐνώπιον τοῦ Πλάστου αἰώνιως ἴδικη σου

ΖΩΗ.

Φ. ΚΑΡΡΕΡ.

(ἀναλογούσει)

ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ

ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΣΤΑΤΟΥ

‘Οσάκις εἰς δημοσίους πανηγύρεις βλέπομεν ἐνώπιον πλήθους πολλοῦ υφούμενης ἀερόστατος ὁσάκις ἀκούομεν ἢ ἀναγινώσκομεν ὅτι ἐντὸς μικρᾶς λέμβου, κρεμαμένης ἀπὸ ἀεροστάτου ἐντελοῦς κατασκευῆς, ἐπιβαίνουσιν ἀνθρώποι τολμηροῖς καὶ ὑφοῦνται εἰς μεγάλα ὄψη, εἴτε χάριν ἐπιστημονικῶν παρατηρήσεων, εἴτε ὅπως ἀφ' ἐνδέ εἰς ἄλλο τῆς γῆς μέρος μεταβούσιν, ἢ περιέργεια ἐκάστου έβεβίως διεγείρεται καὶ ζητεῖ νὰ μάθῃ τὴν φυτικὴν αἰτίαν, ἢ ἐνεκεν αἱ ἀεροστατικαὶ σφαλίραι ὑφοῦνται, περιτρέχουσαι τὴν ἀτμοσφαίρην.

Προτιθέμενοι ἐν τῇ παρούσῃ διατριβῇ νὰ δώσωμεν γενικήν τινα περὶ τούτου ἰδέαν, ἀνάγκη νὰ προτάξωμεν γενικά τινα περὶ ἀερίων ἢ ἀεροειδῶν σωμάτων καὶ περὶ ἀτμοσφαίρας ὅπως προπαρασκευάσωμεν τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐννοήσῃ τὰ ἐκτεθησόμενα, ἐννοεῖται δ' ὅτι ἀπευθυνόμεθα ὡς καὶ ἄλλοτε, ὅτε